

ODŮVODNĚNÍ

vyhlášky č. 372/2013 Sb., kterou se mění vyhláška č. 22/2013 Sb., o vzdělávání na úseku ochrany zvířat proti týrání

I. Obecná část

Název

Návrh vyhlášky, kterou se mění vyhláška č. 22/2013 Sb., o vzdělávání na úseku ochrany zvířat proti týrání

Definice problému

Dne 30. ledna 2013 nabyla účinnosti vyhláška č. 22/2013 Sb., o vzdělávání na úseku ochrany zvířat proti týrání (dále jen „vyhláška o vzdělávání“). Tato vyhláška je prováděcím právním předpisem k zákonu č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon na ochranu zvířat“).

Vyhláška o vzdělávání upravuje, vedle dalších oblastí, v § 10 i obsah a rozsah kurzu odborné přípravy pro získávání osvědčení o odborné způsobilosti k navrhování pokusů a projektů pokusů a v § 12 obsah a rozsah kurzu odborné přípravy pro získání osvědčení o odborné způsobilosti k provádění pokusů na pokusných zvířatech, péči o pokusná zvířata a usmrcování pokusných zvířat.

Zákon na ochranu zvířat v § 15d odst. 2 stanovuje, že osoba, která bude navrhovat pokusy a projekty pokusů, provádět pokusy na pokusných zvířatech, pečovat o pokusná zvířata nebo usmrcovat pokusná zvířata, musí před prováděním těchto úkonů absolvovat odbornou přípravu v navrhování pokusů a projektů pokusů, provádění pokusů na pokusných zvířatech, péči o pokusná zvířata, nebo usmrcování pokusných zvířat. Touto odbornou přípravou se podle ustanovení § 15d odst. 3 a 4 zákona na ochranu zvířat rozumí kurz odborné přípravy a získání příslušného osvědčení o odborné způsobilosti v závislosti na vykonávaných úkonech (osvědčení o odborné způsobilosti k navrhování pokusů a projektů pokusů nebo osvědčení o odborné způsobilosti k provádění pokusů na pokusných zvířatech, péči o pokusná zvířata a usmrcování pokusných zvířat).

Současná právní úprava odborné způsobilosti na úseku ochrany pokusných zvířat navazuje na právní úpravu účinnou do 31. prosince 2012, tedy před novelou zákona na ochranu zvířat provedenou zákonem č. 359/2012 Sb., která nabyla účinnosti dne 1. ledna 2013.

Podle bodu 5 čl. II přechodných ustanovení zákona č. 359/2012 Sb., kterým se mění zákon č. 246/1992 Sb. na ochranu zvířat proti týrání, osvědčení o odborné způsobilosti k řízení, provádění a kontrole pokusů na zvířatech podle § 17 odst. 1 zákona vydaná podle dosavadních právních předpisů pozbývají platnosti uplynutím 2 let ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona.

Podle bodu 6 čl. II přechodných ustanovení k zákonu č. 359/2012 Sb., kterým se mění zákon č. 246/1992 Sb. na ochranu zvířat proti týrání, osvědčení o odborné způsobilosti pro laboranty, techniky a ošetřovatele podle § 17 odst. 3 zákona vydaná podle dosavadních právních předpisů pozbývají platnosti uplynutím 2 let ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona.

Osoby, které získaly do 31. prosince 2012 osvědčení o odborné způsobilosti k řízení, provádění a kontrole pokusů na zvířatech, tj. před novelou zákona na ochranu zvířat provedenou zákonem č. 359/2012 Sb., musejí tedy podle stávající právní úpravy absolvovat kurzy odborné přípravy podle § 15d zákona na ochranu zvířat do 1. ledna 2015. Tyto kurzy jsou vyučovány v rozsahu 35 vyučovacích hodin (obvykle pětidenní kurz) a obsahují okruhy v souladu s požadavky směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/63/EU ze dne 22. září 2010 o ochraně zvířat používaných pro vědecké účely. Podrobnosti jsou stanoveny v § 10 a § 12 vyhlášky o vzdělání.

Podle stávající právní úpravy by tak osoby, které získaly výše uvedená osvědčení o odborné způsobilosti na úseku pokusných zvířat do 31. prosince 2012, musely po ukončení platnosti příslušných osvědčení opětovně a v celém rozsahu absolvovat kurz odborné přípravy, který obsahuje témata jako jsou např. základní biologie a příslušná druhově specifická biologie ve vztahu k anatomii, fyziologickým znakům, chovu, genetice a genetickým změnám pokusných zvířat, druhově specifické metody zacházení s pokusnými zvířaty nebo např. etologie pokusných zvířat.

Držitelé výše uvedených osvědčení o odborné způsobilosti na úseku pokusných zvířat, kterým podle přechodných ustanovení zákona č. 359/2012 Sb., skončí doba platnosti příslušných osvědčení o odborné způsobilosti do 31. prosince 2014, by měly v souladu s právní úpravou platnou od 1. ledna 2013 do 31. prosince 2014 absolvovat kurz odborné přípravy v plném rozsahu i přesto, že v dotčené oblasti aktivně působí a pokusy na zvířatech nebo péči o ně vykonávají a své znalosti si průběžně udržují a zdokonalují. Proto se požadavek absolvovat odbornou přípravu v celém rozsahu jeví jako příliš přísný a nadměrně zatěžující.

Z výše uvedených důvodů je zvažována úprava této problematiky tak, aby držitelé osvědčení o odborné způsobilosti na úseku pokusných zvířat, kteří osvědčení získali podle právní úpravy platné do 31. prosince 2012, mohli příslušné kurzy absolvovat pouze v rozsahu, který naváže na jejich získané znalosti a prohloubí je pouze o nové poznatky.

Popis existujícího právního stavu v dané oblasti

Podle přechodných ustanovení zákona č. 359/2012 Sb., kterým se mění zákon č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů, osvědčení o odborné způsobilosti na úseku ochrany pokusných zvířat vydaná podle dosavadních právních předpisů pozbývají platnosti uplynutím 2 let ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona. Dotčený zákon nabyl účinnosti ke dni 1. ledna 2013.

Podle stávající právní úpravy tedy osoby, které osvědčení získaly do 31. prosince 2012, tj. před novelou zákona na ochranu zvířat provedenou zákonem č. 359/2012 Sb., musí absolvovat kurzy odborné přípravy podle § 15d zákona na ochranu zvířat do 1. ledna 2015. Tyto kurzy jsou vyučovány v rozsahu 35 vyučovacích hodin (obvykle pětidenní kurz) a obsahují okruhy v souladu s požadavky směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/63/EU ze dne 22. září 2010 o ochraně zvířat používaných pro vědecké účely. Podrobnosti těchto kurzů jsou stanoveny v § 10 a § 12 vyhlášky o vzdělání.

Identifikace dotčených subjektů

Dotčenými subjekty jsou:

- uživatelé pokusných zvířat, chovatelé pokusných zvířat, dodavatelé pokusných zvířat a jejich zaměstnanci,
- školicí pracoviště, která pořádají kurzy na úseku ochrany pokusných zvířat,
- Ministerstvo zemědělství.

Nepřímo dotčenými subjekty jsou:

- ostatní subjekty zabývající se ochranou zvířat.

Popis cílového stavu

Předložený návrh umožní, aby osoby, které jsou držiteli platného osvědčení o odborné způsobilosti na úseku ochrany pokusných zvířat, pokud chtějí i nadále na úseku pokusných zvířat vykonávat předmětné činnosti, jejichž předpokladem je odborná způsobilost, mohly absolvovat kurz ve snížené časové dotaci na místo kurzu v původním rozsahu 35 výukových hodin.

Byla zvolena časová dotace 10 výukových hodin. Časová dotace tohoto kurzu byla zvolena shodně jako časová dotace kurzů k prodloužení doby platnosti osvědčení o odborné způsobilosti na úseku ochrany pokusných zvířat, které se uskutečňují v rozsahu 10 výukových hodin (§ 11 a § 13 vyhlášky o vzdělávání). S ohledem na problematiku a její obsah, resp. obsah jednotlivých témat, se tento rozsah jeví jako dostačující.

Obsahem takového kurzu pro držitele platného osvědčení vydaného do 31. prosince 2012 by měly být legislativní změny v oblasti ochrany pokusných zvířat. Ty souvisejí zejména s novou směrnicí Evropského Parlamentu a Rady 2010/63/EU ze dne 22. září 2010 o ochraně zvířat používaných pro vědecké účely, která nahradila dřívější směrnici Rady ze dne 24. listopadu 1986 o sblížování právních a správních předpisů členských států ohledně ochrany zvířat používaných pro pokusné a jiné vědecké účely (86/609/EHS). Nová směrnice stanovuje nové požadavky na ochranu pokusných zvířat, které jsou v souladu s dosaženým stavem poznání, včetně požadavků na odbornou kvalifikaci pracovníků pracujících s pokusnými zvířaty. Obsahem kurzu by rovněž měla být akcentace požadavku nahrazení a omezení používání pokusných zvířat a šetrného zacházení s nimi (tzv. 3R) a etických otázek týkajících se vztahu člověka a pokusných zvířat. Tato problematika prochází vývojem typickým pro vědu.

Kurz tohoto časového rozsahu se může v souladu s § 18 odst. 2 vyhlášky o vzdělávání uskutečnit v rámci jednoho vyučovacího dne.

Je namístě připomenout, že směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/63/EU ze dne 22. září 2010 o ochraně zvířat používaných pro vědecké účely předpokládá u pracovníků pracujících s pokusnými zvířaty vedle získání odborné kvalifikace také stanovení požadavků na její udržení.

Tyto kurzy předpokládá směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/63/EU ze dne 22. září 2010 o ochraně zvířat používaných pro vědecké účely v ustanovení čl. 23 odst. 3 a čl. 24 odst. 1 písm. c). Čl. 23 odst. 3 směrnice stanoví, že na základě položek uvedených v příloze V členské státy zveřejní minimální požadavky na vzdělání a odbornou přípravu a požadavky na získání, udržení a prokázání požadované kvalifikace k úkonům uvedeným v odstavci 2. V tomto ustanovení se hovoří nejen o získání, ale také o udržení požadované kvalifikace. Podle čl. 24 odst. 1 písm. c) směrnice členské státy zajistí, aby každý chovatel

pokusných zvířat, dodavatel pokusných zvířat a uživatel pokusných zvířat měl v daném místě jednu či více osob, které odpovídají za to, že pracovníci mají náležité vzdělání a kvalifikace, průběžně absolvují další odbornou přípravu a je nad nimi vykonáván dohled, dokud neprokáží požadovanou kvalifikaci. V tomto ustanovení se tedy hovoří o průběžném absolvování další odborné přípravy.

Původní osvědčení se vydávala od roku 1994, zejména obsahem takový kurz ne zcela odpovídá dosaženému stavu poznání soudobé vědy a požadavkům směrnice 2010/63/EU, neboť některá témata v době původních kurzů nebyla tolik akcentována (zejména oblasti jako požadavek nahrazení a omezení používání pokusných zvířat a šetrného zacházení s nimi, používání hledisek humánního zacházení se zvířaty), stejně tak jako požadavky právních předpisů na ochranu pokusných zvířat. Z tohoto důvodu je nutné, aby tyto osoby absolvovaly kurz, který bude zaměřen především na novinky a změny.

Cílem předloženého návrhu je snížení administrativní zátěže právní úpravy na její adresáty, včetně časových nároků. Návrhem dojde také k úspoře finančních prostředků ze strany uživatelů pokusných zvířat, chovatelů pokusných zvířat i dodavatelů pokusných zvířat.

Návrh vyhlášky se předkládá mimo Plán přípravy vyhlášek ústředními orgány státní správy na rok 2013.

Implementace doporučené varianty a vynucování

Podle § 22 odst. 1 písm. a) zákona na ochranu zvířat vykonávají dozor nad dodržováním povinností uložených chovatelům a ostatním fyzickým a právnickým osobám krajské veterinární správy. Tyto orgány tedy vykonávají dozor i nad povinnostmi uloženými uživatelům pokusných zvířat, dodavatelům pokusných zvířat a chovatelům pokusných zvířat v souvislosti s odbornou způsobilostí.

V případě nedodržování stanovené povinnosti budou přestupky a správní delikty podle zákona na ochranu zvířat projednávat obecní úřady obcí s rozšířenou působností.

Jedná se o jednorázové, časově omezené opatření, které bude obsoletní po 1. lednu 2015.

Zhodnocení souladu právní úpravy s ústavním pořádkem České republiky, s mezinárodními smlouvami a s předpisy Evropské unie, judikaturou soudních orgánů Evropské unie a obecnými právními zásadami práva Evropské unie

Právní úprava odpovídá ústavnímu pořádku České republiky. Nedotýká se právní úpravy Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod a judikatury, jež s ní souvisí.

Návrh vyhlášky souvisí s následujícími předpisy:

- směrnice Evropského Parlamentu a Rady 2010/63/EU ze dne 22. září 2010 o ochraně zvířat používaných pro vědecké účely.

Navrhovaná vyhláška je s těmito předpisy Evropské unie a s právem Evropské unie plně slučitelná.

Zvláštní část

K bodu 1 a 2:

Navrhuje se, aby držitelé platného osvědčení mohli k „zachování“ své odborné způsobilosti absolvovat speciální kurz se sníženou časovou dotací oproti stávající délce kurzu, 35 výukových hodin. Je nutné zdůraznit, že tento kurz je pouze pro držitele platného osvědčení dle právní úpravy platné do 31. prosince 2012. Tato osvědčení v souladu s přechodnými ustanoveními k novele zákona na ochranu zvířat provedenou zákonem č. 359/2012 Sb. budou v platnosti do 1. ledna 2015.

K účinnosti:

Navrhuje se, aby novela prováděcího právního předpisu nabyla účinnosti patnáctým dnem jejího vyhlášení ve Sbírce zákonů. Záměrem je, aby období, po které mohou adresáti právní normy tuto úpravu využít, bylo s ohledem na termíny stanovené zákonem na ochranu zvířat co nejdelší.